

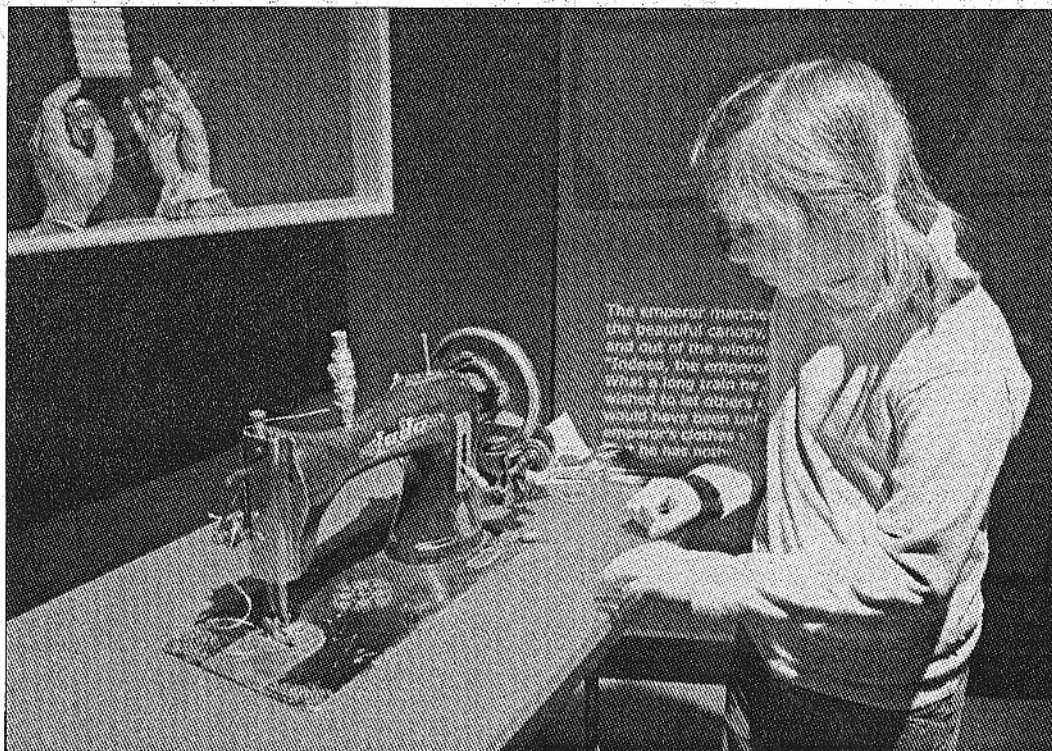
Andersena predstaví lietajúci kufor

Málokteré rozprávky ostávajú človeku vryté tak hlboko v pamäti ako práve tie o krásnych obyčajných a prostých ľudských bytostiach z pera Hansa Christiana Andersena. Uplynulú sobotu si svet pripomenul 200. výročie narodenia veľkého Dána a pri tejto príležitosti Bibiana pripravila pre deti a rodičov výstavu o živote a diele veľkého rozprávkar. Sprievodcom návštevníkov po interaktívnej audiovizuálnej výstave Lietajúci kufor je práve tento netradičný dopravný prostriedok z Andersenovho príbehu, prostredníctvom ktorého spoznajú všetky jeho známe rozprávky, ale i jeho nerozprávkový život.

Ambíciou rozsiahleho projektu nie je len pripraviť nové vydanie encyklopedického hesla o živote a tvorbe rozprávkar, ale prezentovať ho aj ako inšpirátora novej, komunikatívnej inštalácie výtvarných artefaktov Evy Parkašovej, ktoré výtvarníčka vytvorila na námety Andersenových príbehov. Je tu šijací stroj, ktorý šije neviditeľné šaty pre márnotrátneho cisára, dievčatko so zápalkami, škaredé káčatko meniace sa na krásnu labuť i snehová kráľovná.

Ďalšiu dimenziu dávajú objektom aj rozhlasové verzie, ktoré si deti môžu podľa vlastného výberu na výstave vypočuť.

Návštevníci môžu obdivovať aj

V Bibiane si deti môžu vyskúšať, ako im ide šitie cisárových nových šiat.

FOTO SME – PAVOL FUNTÁL

návrh pamätníka H. Ch. Andersena od sochára Tibora Bartfaya. Stát by mal na Hviezdoslavovom námestí.

Súčasťou výstavy je tiež inštalácia niektorej zo známych rozprávok, ktorú počas trvania výstavy oživujú hrou študenti Katedry bábkarskej tvorby VŠMU a zapájajú do predstavení detí.

Výtvarný projekt vznikol na námet a scenár Jána Uličianskeho s výtvarno-priestorovým riešením Evy Parkašovej a Vladimíra Slaninku. Výstava potrvá až do konca septembra, aby ju mohli vidieť aj zahraniční hostia, ktorí budú účastníkmi jubilejného 20. ročníka jedinej medzinárodnej súťažnej

prehliadky originálov ilustrácií detských kníh Bienále ilustrácií Bratislava 2005.

Na tento rok sú naplánované hneď dve reinkalácie výstavy Lietajúci kufor, prebiehajúcej aktuálne v Bibiane – v novembri v poľskej Poznani a o mesiac neskôr v Brne.

(dot)

Málokto zložil Bratislave taký hold ako Andersen

Hoci Peter Glocko označil svoju knihu Prešporské čary pána Andersena ako rozprávkový román, vychádza v nej z autentických denníkov slávneho rozprávkaru. Opisuje v nich totiž deň, ktorý strávil v Bratislave. Aj ilustrácie Barbory Glocckovej sa pridávajú reality. Zobrazujú to, čo rozprávkar opísal, prípadne si sám načrtol do svojich osobných zápisov.

Dopátrať sa informácií o Andersenovom bratislavskom pobyte nebolo jednoduché. V slovenskej literatúre je síce dosť zmienok o jeho návšteve, ale sú to iba kusé, nepresné informácie. Napríklad Rudo Moric napísal pred takmer štyridsiatimi rokmi poviedku, ako sa Andersen plaví po Dunaji a vidí horiaci De-

vín. Nie je tam však letopočet ani žiadne fakty. Petra Glocka, ktorý vtedy pracoval v Mladých letách, však poviedka zaujala a rozhodol sa vypátrať o návšteve viac:

„Veľá literatúry o Andersenovi vyšlo v Česku. Objavil som tam aj denník, kde v poznámkovom aparáte bola zmienka, že v roku 1841 sa Andersen vydal na plavbu proti prúdu Dunaja. A keď išiel okolo Téb, videl, ako horí dedina. Nuž a uhorské Téby – tak Nemci hovorili Devínu. Nebolo tam síce už nič viac, ale stopa to bola.“

Prelom v pátraní nastal v roku 1993, keď Peter Glocko odišiel na študijný pobyt do Dánska. „Andersenológovia“ mu umožnili pátrať v depozitoch v Andersenových ru-

kopisoch a naozaj narazil na denníky z obdobia, keď absolvoval cestu po Dunaji.

„Zrazu sa len v zápiskoch začala spomínať Matra, Fatra a Komárom, bol tam aj samotným Andersenom nakreslený uhorský znak. Zvykol si totiž do zápisov robiť perokresby. A potom som natrafil na knižku, kde bola celá kapitola o plavbe po Dunaji z Pešti do Viedne. Bol tam spomínaný konkrétny parník Mária Anna, Matej Korvín a odrazu čítam aj Pressburg a Thében. Vedel som, že som na dobrej stope.“

Z denníkov vyplynulo, že Andersen mal tridsaťšesť rokov, keď navštívil Bratislavu. Strávil tu štvrtok 3. júla 1841. Zhruba dvanásť hodín – od ôsmej rána až do večera – sa

túlal po jej uličkách, kým loď, kotviaca neďaleko korunovačného pahorka, nakladala uhlie. Je tu zmienka o dievčatku, ktoré rozprávkarovi dalo ružu, ale aj bratislavská povest, ako si ju Andersen zaznamenal do denníka. Píše, ako videl horieť Devín, ako navštívil Bratislavský hrad, zaujal ho lodný most cez Dunaj a divadlo. Zo zápisov tiež vyplýva, že rozprávkar mal na ceste sprievodcu. Vlastne akoby bodyguarda, ktorého osobne poprosil dánsky konzul, aby Andersena chránil.

„Andersen sa totiž vraj do všetkého miešal a potom mal z toho problémy.“

Petra Glocka veľmi zaujal aj Andersenov zápis, že tesne pred bratislavskou zastávkou mal videnie. Na

lodi sa mu zjavilo akoby jeho zlé alter ego, ktoré ho navádzalo, aby nepísal o pravde a krásne, ale bulvárne.

„Práve túto vidinu, ktorú vo svojich denníkoch detailne opisuje, neskôr spracoval v mojej obľúbenej poviedke Tieň.“

Zo zápisov však jednoznačne vyplýva, ako Bratislava Andersenovi učarovala.

„V denníku doslova píše – mám rád Pressburg, je taký živý a pestrý. V záhradách domčekov pod hradom vidieť nádherné ruže a ešte krajšie deti. Viac ráz zdôraznil, akí krásni ľudia tu žijú, aj to, na čo všetko v Bratislave prišiel a ako sa vnútorne očistil. Málokto ktorý spisovateľ zložil Bratislave taký hold, ako Andersen,“ hovorí Peter Glocko. (bd)